

D ů v o d y:

S hlediska právního posouzení této věci jest řešiti otázku, zda práva a povinnosti nájemníka, opustivšího společnou domácnost, kterou sdílel se svou rodinou, a společný byt, přecházejí podle odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. na příslušníky jeho rodiny i tehdy, když nájemník byt opustil a vypověděl. Při řešení této otázky jest zkoumati pravý smysl tohoto ustanovení zákona, jak vyplývá z vlastního významu slov v jich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce (§ 6 obč. zák.). Vlastnímu významu slov odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. »opustí-li nájemník« lze rozuměti jen tak, že nájemník odchází ze společné domácnosti a ze společného bytu, nestaraje se o svůj nájemní poměr a neupraviv jej. Zákon předpokládá tedy, že nájemní poměr nájemníka, opustivšího společnou domácnost a byt, trvá (srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 5332). K témuž cíli se dojde, vykládá-li se odstavec druhý § 6 zák. o ochr. náj. v souvislosti a v souladu s odstavcem prvním, který vychází též z předpokladu, že po smrti nájemníka nájemní poměr nezanikl, nýbrž trvá (§ 1116 a) obč. zák.) a že dědicové vstupují v nájemní smlouvu, zůstavitelem sjednanou, pokud tato trvá. Podle zjištění soudů nižších stolic dala v případě, o němž jde, nájemnice bytu Josefa M-ová, matka žalované, z bytu, v němž s ní žalovaná společně bydlela, výpověď k poslednímu srpnu 1931 a byt i opustila. Touto výpovědí byla nájemní smlouva mezi matkou žalované a žalobci zrušena (§ 1116 obč. zák.) a práva a povinnosti z ní vyplývající zanikly uplynutím výpovědní lhůty. Tím byl zne-možněn přechod těchto práv a povinností podle odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. na žalovanou, jež nebyla ani nájemnicí, ani spolunájemnicí, takže užívá bytu matkou vypovězeného a opuštěného bez právního důvodu. Účelem § 6 v odst. (2) zák. o ochr. náj. jest ovšem ochrana příslušníků rodiny, by nezůstali odchodem nájemníka bez přístřeší (rozhodnutí čís. 4950 a 10.945). Lze přisvědčiti dovolateli, že vážné ohrožení tohoto zájmu, zákonem chráněného, může nastati tím, že hlava rodiny, společnou domácnost opouštějící, ze zlomyslnosti byt vypoví. Avšak předpis odst. (2) § 6 zák. o ochr. náj. je průlomem do předpisů občanského práva o zrušení nájmu, tedy právem nepravdělným, které nelze vykládati způsobem rozšiřujícím. Názor žalované, že prý tento předpis odst. (2) § 6 dotč. zákona předpokládá zrušení dřívějšího nájemního poměru výpovědí, jest v rozporu s jeho doslovem, který se zmiňuje jen o přechodu nájemních práv a povinností, nikoliv o oživení již zaniklého nájemního poměru.

Čís. 11914.

O povinnosti děda k výživě vnuků rozhoduje opatrovnický soud, nikoliv soud dědova bydliště.

Pro příslušnost opatrovnického soudu v historických zemích jsou tu rozhodnými jen předpisy mající platnost v těchto zemích.

Podle práva platného na Slovensku poskytuje děd vnukům výživu v přírodninách a přijímá je do své domácnosti. Vyměření výživného v penězích jest přípustné jen, nechce-li děd vnuka přijmouti do domácnosti nebo byl-li by vnuk vydán v jeho domácnosti nesnesitelnému nakládání.

Byly-li děti soudním výrokem svěřeny do péče a výchovy matky, nemůže jí býti její nárok, podržeti děti, odňat ochotou děda vzítí děti k sobě do domácnosti.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, R I 934/31.)

Okresní soud v Liberci uložil Antonínu S-ovi v Prešově (na Slovensku), by platil na výživu svých vnuků na každého po 50 Kč měsíčně. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Jde o dovolací rekurs proti souhlasným rozhodnutím nižších soudů a lze tedy rekurs podati podle § 46 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. jen pro nezákonnost, rozpor se spisy nebo pro zmatečnost. Z vývodů rekursu vyplývá, že rekurent vytýká nezákonnost napadeného usnesení, třebaže to výslovně neuvedl. Shledává ji v tom, že prý k rozhodnutí povolán jest soud rekurentova bydliště, nikoli opatrovnický soud nezletilých jeho vnuků, a že podle zákonného článku XX. z roku 1877 na Slovensku platného byl by povinen jen k naturální výživě svých vnuků ve své rodině, nikoli ku placení výživného v penězích, že však ani tato povinnost ho nestihá, poněvadž otec Ladislav S. má movitý majetek jak po rekurentu i po své matce. Než vytýkané nezákonnosti tu není. Není pochybnosti, že jest úkonem opatrovnického soudu rozhodnutí o povinnosti k výživě nezletilců, jsoucích podle § 21 obč. zák. pod zvláštní ochranou zákona, plynoucí z rodinného svazku a založené v právu rodinném. Zákon nečiní rozdíl, zda jde o povinnost rodičů, či jiných příbuzných. (Viz i judikát bývalého nejvyššího soudu ve Vídni čís. 237 ze dne 19. října 1915, čís. Pres 365/15). Rozhoduje tedy soud opatrovnický i o povinnosti děda k výživě vnuků a není zákonného ustanovení, že k rozhodnutí o tom jest povolán soud dědova bydliště, a nejvyššímu soudu nelze sdíleti opačný názor, vyslovený bývalým nejvyšším soudem ve Vídni v rozhodnutí ze dne 24. března 1914, č. j. R II 276, jehož se rekurent dovolává. Pro příslušnost opatrovnického soudu v zemích historických jsou rozhodnými jen předpisy, mající platnost v těchto zemích; není pochyby o tom, že okresní soud v Liberci jest příslušným soudem opatrovnickým, ježto opatrovnictví bylo naň přeneseno podle ustanovení § 111 j. n. s okresního soudu ve Frýdlantě, jež byl k opatrovnictví v první řadě povolán podle § 109 a 71 j. n. jako obecný soud nezletilců, ježto otec jejich má v obvodu jeho své stále bydliště, a tvrzení rekurentovo, že má bydliště v Prešově, odporuje spisům.

Pro věcnou povinnost rekurenta k výživě a pro její způsob přichází v úvahu ustanovení práva platného na Slovensku, jemuž jest rekurent podle svého bydliště podřízen. Této povinnosti vyhovuje děd zpravidla tím, že poskytuje vnukům výživu in natura a přijímá je do své domácnosti (viz Fajnor—Zátarecký, Nástin str. 418). Naproti tomu připouští judikatura vyměření výživného v penězích zpravidla jen, nechce-li děd

vnuka do domácnosti přijmouti, nebo byl-li by vnuk v jeho domácnosti vydán nesnesitelnému nakládání. V tomto případě jest však přihlížeti k tomu, že děti byly soudním výrokem svěřeny do péče a výchovy matky, čímž matka nabyla nároku, podržeti děti u sebe, a že tento její nárok nemůže jí býti odňat ochotou děda vzíti děti k sobě do domácnosti. Ostatně nastala dědova povinnost poskytnouti výživu a výchovu v penězích aspoň vnučce Anně již tím, že odepřel přijmouti ji do své domácnosti, neboť, když původně byl odepřel vůbec platiti na výživu svých vnuků, prohlásil dodatečně jen ochotu vzíti vnuka Valtra do své domácnosti a ho vydržovati. Není tedy za tohoto stavu věci nezákonnosti v tom, že vyměřily soudy nižší výživné v penězích.

Čís. 11915.

Návrhem strany na opravu jejího jména ve vyhotovení rozsudku prvního soudu neprodlužuje se jí lhůta k odvolání v ten způsob, že by počínala teprve doručením opraveného rozsudku, nýbrž běží od doručení původního rozsudku.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, R I 518/32.)

Odvolací soud odmítl odvolání žalované. Důvody: Napadený rozsudek byl doručen žalované dne 18. prosince 1931. Podáním, dne 28. prosince 1931 k prvnímu soudu došlým, žádala žalovaná o opravu svého jména v rozsudku z nesprávného »Anna Tileřová« na »Anna Titěrová«, kteroužto opravu první soud usnesením ze dne 30. prosince 1931 doručeným i s opraveným rozsudkem žalované dne 4. ledna 1932 provedl. Odvolání podáno bylo zástupcem žalované na poštu dne 18. ledna 1932. Jest rozřešiti otázku, zda v tomto případě běží lhůta k odvolání dnem doručení opraveného rozsudku, či dnem kdy doručen byl původní rozsudek. Oprava byla povolena k návrhu žalované, nikoli z úřadu a týkala se jen opravy jejího jména, nikoli však rozsudečného výroku nebo důvodů rozsudku, proti nimž právě může odvolání brojiti. Nesprávné jméno má sice význam v řízení exekučním, avšak tu oprava ta kdykoli k žádosti stran může býti provedena, aniž by se tím něco změnilo na samém nálezu. Žalovaná navrhnuvší opravu nemohla býti v pochybnostech, v jakém směru bude oprava provedena, takže nemusela vyčkávatí doručení opraveného rozsudku, by podle něho teprve upravila odvolání. Jest zjevno, že se ani po opravě na rozsudku, ani ve výroku, ani v důvodech nic nezměnilo a že se změna týkala jen uvedení správného jména žalované, takže jde v tomto období sporu jen o formální opravu, jež nemůže býti důvodem, by tím neprodlužitelná lhůta k odvolání (§ 464 c. ř. s.) byla z důvodů pro spor bezvýznamných uměle prodloužena (srovn. rozh. čís. 8423, 9872 sb. n. s.). Dospěl proto odvolací soud z těchto úvah k právnímu závěru, že v souzeném případě lhůta k odvolání běžela od 18. prosince 1931, nikoli až od 4. ledna 1932, takže odvolání podané na poštu dne 18. ledna 1932, jest již podle § 464 c. ř. s. opožděné a bylo je proto podle §§ 471 čís. 2, 473, 474 čís. 2 c. ř. s. v zasedání neveřejném odmítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.